

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kompletterande lagstiftning om EU:s in- och utresesystem och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kompletterande lagstiftning om EU:s in- och utresesystem och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (RP 173/2021 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 23/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019) 5 § 7 punkten, 18 § och 40 § 1 mom., av dem 5 § 7 punkten sådan den lyder i lag 819/2022, samt *fogas* till 5 § en ny 8 och 9 punkt, till 7 § 2 mom. nya 2 a- och 2 b-punkter, till lagen en ny 37 a § och till 40 § 2 mom. nya 1 a- och 5 a-punkter som följer:

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

7) *VIS-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2008 om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (VIS-förordningen),

8) *EES-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,

9) *Etias-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

7 §

Behandling av personuppgifter vid gränskontroll samt för upprätthållande av gränssäkerheten och gränsordningen

Gränsbevakningsväsendet får i en uppgift som avses i 1 mom. utöver de grundläggande personuppgifter som avses i 6 § dessutom behandla följande personuppgifter:

2 a) i artikel 3.1.15 i EES-förordningen avsedda alfanumeriska uppgifter som registrerats av Finland,

2 b) uppgifter för behandling av resetillstånd enligt artikel 3.1.5 i Etias-förordningen och administration av Etias bevakningslista enligt artikel 34 i den förordningen,

18 §

Personuppgiftsansvarig

Personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som avses i denna lag och för de uppgifter som avses i artikel 39 i EES-förordningen är staben för Gränsbevakningsväsendet.

Personuppgiftsansvarig enligt artikel 57.2 i Etias-förordningen är staben för Gränsbevakningsväsendet.

37 a §

Utlämnande av personuppgifter till in- och utresesystemet och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut personuppgifter som avses i 7—11 och 13—15 § till

1) det in- och utresesystem som avses i EES-förordningen,

2) det EU-system för reseuppgifter och resetillstånd som avses i Etias-förordningen.

Uppgifterna ska lämnas ut med iakttagande av de förordningar som nämns i 1 mom.

Uppgifterna till Etias bevakningslista enligt artikel 34 i Etias-förordningen ska lämnas ut via den nationella Etias-enhet som avses i 18 § i gränsbevakningslagen.

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

40 §

Radering av personuppgifter som behandlas vid gränskontroll samt för upprätthållande av gränssäkerheten och gränsordningen

Personuppgifter som behandlas vid gränskontroll samt för upprätthållande av gränssäkerheten och gränsordningen ska raderas senast fem år från det att uppgifterna antecknades i registret.

Med avvikelse från vad som anges i 1 mom. ska

1 a) uppgifter om behandling av resetillstånd som avses i Etias-förordningen raderas när resetillståndets giltighetstid har gått ut eller fem år från den dag då beslut fattades om att neka, ogiltigförklara eller återkalla resetillståndet,

5 a) uppgifter enligt 7 § 2 mom. 2 a-punkten om personer som avses i artikel 2.1 b i EES-förordningen raderas ett år från det att uppgiften antecknades i registret och om andra personer tre år från det att uppgiften antecknades i registret, om inte uppgiften i enlighet med artikel 35 i EES-förordningen ska raderas redan tidigare,

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lag

om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 60 § 3 mom., sådant det lyder i lag 698/2022, och fogas till lagen en ny 18 §, i stället för den 18 § som upphävts genom lag 478/2010, som följer:

18 §

Den nationella Etias-enheten

Gränsbevakningsväsendet är den nationella Etias-enhet som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

Ändring i ett beslut som den nationella Etias-enheten fattat med stöd av artikel 36, 37, 40 eller 41 i den förordning som nämns i 1 mom. får sökas genom besvär. Om ett resetillstånd har återkallats på sökandens begäran enligt artikel 41.8 i den förordningen, får ändring i beslutet dock

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

inte sökas genom besvär. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter vid den nationella Etias-enheten finns i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

60 §

Beslut som meddelas muntligen och ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen (301/2004) 3 § 21 punkten, 40 § 1 mom. 2, 3 och 6 punkten, 43 § 2 mom., 142 § 1 mom., 151 § 2 mom., 155 a och 179 §, 181 § 2 mom. och 183 §,

av dem 3 § 21 punkten, 142 § 1 mom. och 151 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1214/2013, 40 § 1 mom. 6 punkten sådan den lyder i lag 449/2012, 155 a § sådan den lyder i lag 266/2011 och 179 § sådan den lyder i lagarna 755/2014 och 644/2019, samt

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006, 358/2007, 323/2009, 631/2011, 1338/2011, 668/2013, 1214/2013, 1218/2013, 332/2016, 501/2016, 121/2018 och 121/2022, en ny 4 d-punkt, till 173 §, sådan den lyder i lag 1214/2013, ett nytt 2 mom. och till 184 § ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

4 d) *resetillstånd* ett beslut som fattas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

och (EU) 2017/2226, nedan *Etias-förordningen*, och enligt vilket viseringsbefriade tredjelandsmedborgares inresa och kortare vistelse tillåts om övriga villkor för inresa uppfylls,

21) *gränskontrollmyndighet* Gränsbevakningsväsendet och andra myndigheter som har rätt att genomföra av in- och utresekontroller enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), nedan *kodexen om Schengengränserna*,

40 §

Uppehållsrätt

Laglig vistelse enligt denna lag är

2) vistelse utan uppehållstillstånd i högst 90 dagar, om utlänningen kommer från en stat av vars medborgare inte krävs uppehållstillstånd,

3) vistelse med resetillstånd i högst 90 dagar under vilken 180-dagarsperiod som helst, om utlänningen kommer från en stat av vars medborgare inte krävs visum,

6) vistelse med uppehållstillstånd som beviljats av en Schengenstat i högst 90 dagar under vilken 180-dagarsperiod som helst,

43 §

Kryssningsdeltagares möjlighet att gå i land

Den som ombord på ett passagerarfartyg som är besiktat för persontrafik deltar i en kryssning får gå i land utan resedokument och visum eller resetillstånd när fartyget är i Finland. Till gränskontrollmyndigheten ska innan passagerarna går i land ges en passagerarförteckning som befälhavaren har styrkt. Kryssningsdeltagarna ska återvända till fartyget innan det avgår till annan ort.

142 §

Nekad inresa och avvisning

Med *nekad inresa* avses i denna lag att en tredjelandsmedborgares inresa hindras vid en yttre gräns på det sätt som föreskrivs i artikel 14 i kodexen om Schengengränserna.

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

151 §

Polisen och gränskontrollmyndigheten

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan meddela en utlänning inreseförbud för högst två år när utlänningen nekas inresa på grundval av artikel 6.1 e i kodexen om Schengengränserna eller avvisas på en grund som anges i 148 § 1 mom. 5—8 punkten eller när utlänningen inte har avlägsnat sig ur landet inom den tidsfrist för frivillig återresa enligt 147 a § som fastställts för honom eller henne.

155 a §

Unionsmedborgares familjemedlemmars inresa

Om en unionsmedborgares familjemedlem inte är unionsmedborgare, krävs det giltigt pass för familjemedlemmens inresa och vistelse i landet. Av denna familjemedlem kan krävas visum eller resetillstånd, om han eller hon är medborgare i en stat av vilkas medborgare visum eller resetillstånd krävs enligt en förordning av Europaparlamentet och rådet.

Familjemedlemmar som har giltigt uppehållskort enligt direktivet om fri rörlighet behöver inte ha visum eller resetillstånd, och deras pass förses inte med inrese- eller utresestämpel. Upphållskortet ska visas upp vid inresa från ett land utanför Schengenområdet.

En viseringsansökan av en unionsmedborgares familjemedlem handläggs avgiftsfritt, så snabbt som möjligt och med tillämpande av ett påskyndat förfarande. De som lämnat in en viseringsansökan eller deras familjemedlemmar kan höras muntligen när utfärdande av visering övervägs. Hörandet verkställs av en finsk beskickning, om den som ska höras vistas utomlands, och av polisinsättningen, om den som ska höras vistas i Finland. En tjänsteman på en finsk beskickning som handlägger en viseringsansökan som har samband med hörandet får verkställa hörandet av en person som vistas i Finland, om det krävs för att utreda viseringsärendet.

Beslut om avslag på ansökan om visering, beslut om upphävande av visering och beslut om återkallande av visering ska skriftligen delges den som ansökt om visering. Beslutet ska motiveras, om detta inte strider mot Finlands eller någon annan unionsmedlemsstats säkerhetsintressen.

Bestämmelser om handläggningen av ansökningar om resetillstånd som gäller unionsmedborgares familjemedlemmar finns i Etias-förordningen.

173 §

Kontrollskyldighet för transportörer

I Etias-förordningen finns det dessutom bestämmelser om skyldigheten för lufttrafikföretag, transportörer som bedriver sjötrafik och internationella transportörer som ansvarar för grupptransporter med buss att försäkra sig om att viseringsbefriade tredjelandsmedborgare som de transporterar över en yttre gräns har resetillstånd som krävs för inresa.

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

179 §

Påföljdsavgift för transportör

Av en transportör som bryter mot den kontrollskyldighet som föreskrivs i 173 § eller den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 25 eller 26 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet tas det ut en påföljdsavgift (*påföljdsavgift för transportör*). Avgiften för brott mot 173 § är 3 000 euro per person som transporterats. Avgiften för brott mot 25 och 26 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet är 3 000 euro för varje sådan resa för vilken uppgifter om passagerare inte meddelats eller för vilken bristfälliga eller felaktiga uppgifter meddelats.

Påföljdsavgift för transportör tas inte ut, om

1) transportören visar att transportören iakttagit sin skyldighet att försäkra sig om att utlänningsen vid medtagandet för transport haft ett sådant resedokument samt ett sådant visum eller uppehållstillstånd som krävs,

2) det resedokument, visum eller uppehållstillstånd som krävs har visat sig vara förfalskat och förfalskningen inte har kunnat urskiljas klart,

3) transporten av en person utan ett sådant resedokument, visum eller uppehållstillstånd som krävs eller felet i fråga om de uppgifter som ska lämnas om passagerare i flygtrafik eller yrkesmässig fartygs- eller tågtrafik har berott på ouppmärksamhet som med beaktande av samtliga omständigheter är ursäktlig,

4) det i övrigt, med hänsyn till omständigheterna, skulle vara oskäligt att ta ut en avgift.

Bestämmelserna i 2 mom. 1 punkten tillämpas inte när det tas ut en avgift för brott mot 25 och 26 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

Med avvikelse från 2 mom. finns det i artiklarna 45.6 och 46.2 i Etias-förordningen bestämmelser om situationer där påföljdsavgift inte tas ut när det gäller resetillstånd.

En påföljdsavgift för transportör får inte tas ut hos den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol. Påföljdsavgift får inte heller tas ut hos den som genom en lagakraftvunnen dom har dömts till straff för samma gärning.

Påföljdsavgift för transportör för brott mot 25 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet får inte påföras den som för samma gärning har påförts påföljdsavgift för lufttrafikföretag enligt 13 § i lagen om användning av flygpassageraruppgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet (657/2019).

181 §

Påförande av påföljdsavgift för transportör

Påföljdsavgiften för transportör ska påföras inom sex månader från det att transportören bröt mot den kontrollskyldighet eller skyldighet att lämna uppgifter som avses i 179 §. Påföljdsavgiften för transportör ska betalas till staten.

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

183 §

Betalningstid

Påföljdsavgiften för transportör ska betalas inom en månad från beslutets delfående.

184 §

Verkställighet

Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgiften finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna beslutet om påföljdsavgiften meddelades.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelserna i 3 § 21 punkten, 142 § 1 mom., 151 § 2 mom., 181 § 2 mom., 183 § och 184 § 4 mom. träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 173 § 2 mom. ska börja tillämpas på internationella transportörer som ansvarar för grupptransporter med buss över en yttre gräns när det gått tre år från ikraftträdandet av lagen.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) nya 18 a och 27 a §, till 52 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., och till 57 § ett nytt 2 mom. som följer:

18 a §

Åtkomst till uppgifter i in- och utresesystemet och Etias centrala system för att förhindra, avslöja och utreda terroristbrott och grova brott

Vid centralkriminalpolisen och Tullen finns centrala åtkomstpunkter enligt artikel 29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011, nedan *EES-förordningen*, för åtkomst till uppgifter i in- och utresesystemet i syfte att förebygga, avslöja och utreda följande brott:

- 1) i 34 a kap. 1, 1 a, 2—4, 4 a—4 c, 5 och 5 a—5 d § i strafflagen avsedda terroristbrott,
- 2) sådana i 3 § 2 mom. i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen avsedda brott för vilka det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år.

Vid centralkriminalpolisen och Tullen finns centrala åtkomstpunkter enligt artikel 50 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226, nedan *Etias-förordningen*, för åtkomst till uppgifter i Etias centrala system i syfte att förebygga, avslöja och utreda följande brott:

- 1) i 34 a kap. 1, 1 a, 2—4, 4 a—4 c, 5 och 5 a—5 d § i strafflagen avsedda terroristbrott,
- 2) sådana i 3 § 2 mom. i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen avsedda brott för vilka det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år.

27 a §

Utlämnande av personuppgifter till in- och utresesystemet och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd

Polisen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut personuppgifter som avses i 5—8, 11 och 12 § till

- 1) det in- och utresesystem som avses i EES-förordningen,
- 2) det EU-system för reseuppgifter och resetillstånd som avses i Etias-förordningen.

Uppgifterna ska lämnas ut med iakttagande av de förordningar som nämns i 1 mom.

Uppgifterna till Etias bevakningslista enligt artikel 34 i Etias-förordningen ska lämnas ut via den nationella Etias-enhet som avses i 18 § i gränsbevakningslagen.

52 §

Rätt att få uppgifter

Skyddspolisen har rätt att få sådana biometriska uppgifter som samlats in i samband med gränskontroll samt upprätthållande av gränssäkerhet och gränsordning och som är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten. Uppgifterna ska lagras åtskilda från andra uppgifter som skyddspolisen behandlar. Uppgifterna får behandlas endast för utförande av ett visst uppdrag under de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel.

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

57 §

Radering av uppgifter

Uppgifter som registrerats med stöd av 52 § 3 mom. ska raderas med iakttagande av vad som föreskrivs i 40 § 2 mom. 5 a-punkten i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019) 5 § 5 punkten
samt
fogas till 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 820/2022, nya 6 och 7 punkter och till lagen en
ny 24 a § som följer:

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *Europolförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF,

6) *EES-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,

7) *Etias-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

Riksdagens svar RSv 156/2022 rd

24 a §

Utlämnande av personuppgifter till in- och utresesystemet och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd

Tullen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut personuppgifter som avses i 7—10 och 13 § till

- 1) det in- och utresesystem som avses i EES-förordningen,
- 2) det EU-system för reseuppgifter och resetillstånd som avses i Etias-förordningen.

Uppgifterna ska lämnas ut med iakttagande av de förordningar som nämns i 1 mom.

Uppgifterna till Etias bevakningslista enligt artikel 34 i Etias-förordningen ska lämnas ut via den nationella Etias-enhet som avses i 18 § i gränsbevakningslagen.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 1 mom. 17 punkten, sådan den lyder i lag 1288/2021, samt

fogas till 1 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 224/2008, 462/2011, 348/2013, 257/2014, 671/2015, 470/2017, 1052/2018, 301/2019, 659/2019, 570/2020, 900/2020, 118/2021 och 1288/2021, en ny 18 punkt som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

I den ordning som föreskrivs i denna lag verkställs följande påföljder:

-
- 17) påföljdsavgift som påförts av marknadsdomstolen enligt lotterilagen (1047/2001),
 - 18) påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen (301/2004).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 16 och 17 § i lagen om användning av flygpassageraravgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om användning av flygpassageraravgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet (657/2019) 16 § och 17 § 3 mom., av dem 17 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1366/2019, som följer:

16 §

Betalningstid

Påföljdsavgiften ska betalas inom en månad från delfäendet av beslutet.

17 §

Verkställighet av påföljdsavgift och ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En påföljdsavgift preskriberas när fem år har förflutit från det att det lagakraftvunna beslutet om avgiften meddelades.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 18.11.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare